

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่มนุษย์เกิดมาจนกระทั่งเจริญเติบโตถึงวัยชรา นั้น ช่วงชีวิตปฐมวัย นับว่าเป็นช่วงที่สำคัญยิ่งของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกอย่างเป็นไปอย่างรวดเร็ว วัยนี้ เป็นวัยที่จะต้องได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่เป็นอย่างดี เพราะเด็กจะมีการพัฒนาเกือบทุกด้านอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าวัยอื่น ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาทางค่านิยม จึงเป็นวัยที่ควรจะได้รับ การส่งเสริม โดยการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม เพื่อเป็นรากฐานอันมั่นคงในการก้าวไปสู่พัฒนาการในวัยผู้ใหญ่

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กในช่วงระยะเวลาสี่ปีนั้น ได้เน้นถึงช่วงวิกฤตของชีวิตว่า ในระยะห้าปีแรกเป็นระยะสำคัญในการวางรากฐานบุคลิกภาพของมนุษย์¹ และการศึกษาคุณค่าทางค่านิยม โภชนศาสตร์ก็ได้เน้นถึงความสำคัญของการให้อาหารที่เหมาะสมในระยะสองปีแรกของชีวิต เพราะเป็นระยะที่ร่างกายและสมองเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องอาศัยอาหารที่ถูกส่วน² จากคำขวัญขององค์การอนามัยโลกเนื่องในโอกาสปีเด็กสากลที่ว่า "A Healthy Child, A Sure Future" นั้นได้แสดงให้เห็นว่าทุกประเทศทั่วโลกต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กที่จะ

¹Arnold, Gesell, "The First Five Year of the Life" A Guide to the Study of the Preschool Child, (New York: Harper and Row Publisher, 1960): 28.

²สายสุรีย์ จุฑิฑูล, วารสารการศึกษาแห่งชาติ (ธันวาคม 2521-มกราคม 2522) : 18.

เติบโตต่อไป เพราะเด็กในวัยนี้จะสะท้อนให้เห็นลักษณะของผู้ใหญ่ในอนาคต¹ การวางรากฐานที่ดีให้เด็กโดยเริ่มตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิตปฐมวัยย่อมจะสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ชาติ ด้วยเหตุนี้เองเด็กจึงเป็นจุดรวมความสนใจของประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากการตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่า เด็กเป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งของการพัฒนาประเทศ เป็นโครงสร้างที่สำคัญในสังคม และเป็นความหวังของชาติในอนาคตเกี่ยวกับเรื่องนี้ สลวย ปาณิกบุตร ประธาน โครงการพัฒนาเด็กของสภาสตรีแห่งชาติ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า

"เด็ก คือ โครงสร้างของสังคม ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาให้เป็นโครงสร้างที่มั่นคง สังคมนั้นย่อมได้ชื่อว่า ได้รับการพัฒนาโครงสร้างที่มั่นคงไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นการพัฒนาเด็กจึงมีบทบาทและจำเป็นต่อชีวิต ต่อครอบครัว และประเทศชาติ เป็นอย่างยิ่ง ประเทศใดมีสังคมที่ประเทศนั้นจะมีแต่ความสุขสงบ และเจริญก้าวหน้าในที่สุด"² ดังนั้นเด็กเหล่านี้จึงไม่ควรถูกปล่อยปละละเลยให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ตามยถากรรม แต่จะต้องให้เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีคนหนึ่ง คือ มีสุขภาพที่ดี สังคมดี สติปัญญาดีและบุคลิกลักษณะที่ดี เป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ของครอบครัวและสังคม การที่เด็กจะดีและเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์จริง ๆ ได้จะต้องมีจุดเริ่มต้นที่³

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับอนุบาลนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความสำคัญยิ่งต่ออนาคตของเด็ก ตลอดจนการฝึกอบรม เลี้ยงดู การปลูกฝังแนวคิดค่านิยมและลักษณะนิสัยที่ดีงาม บรรจบพันธุ์ นวัตกรรม อยู่ชยา กล่าวถึงการปลูกฝังแนวคิด ค่านิยมต่าง ๆ ตลอดจนนิสัยที่ดีงามดังกล่าวว่า "ถ้าได้รับการปลูกฝังเสียแต่เนิ่น ๆ ในระยะเยาว์วัยได้เท่าใด ก็จะยิ่งเป็นการดีเท่านั้น เพราะ

¹"จากปก" วารสารอนามัยครอบครัว (มกราคม 2522) : 3.

²สลวย ปาณิกบุตร, "การพัฒนาเด็กมีผลต่อ เนื่องกับการพัฒนาสังคมอย่างไร," หน้า 4 (อัครสำเนา).

³กรมสามัญศึกษา หน่วยงานนิเทศก์, วิเคราะห์งานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2520), หน้า 1.

ผลที่ได้รับย่อมยิ่งร่าเริงใจและเหนียวแน่น"¹ การพัฒนาคุณภาพของประชากรจำต้องเน้นการเลี้ยงดู เพราะถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูถูกต้องเหมาะสมจะเป็นการวางรากฐานชีวิตที่มั่นคง ดังนั้นการพัฒนาประชากรในวัยแรกของชีวิตย่อมเป็นหลักประกันที่จะให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพ มีความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม และมีความมุ่งมั่นหวังอย่างมีเหตุผลในอนาคต มีจริยธรรมที่เที่ยงม คัดลอกจนให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ²

ในต่างประเทศ เรื่องการศึกษาในระดับอนุบาลได้รับความสนใจมาตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่สิบหกในช่วงระยะเวลา 300 ปีมานี้ ความคิดในเรื่องการจัดการศึกษาระดับอนุบาล เริ่มขึ้นโดยนักการศึกษาในประเทศต่าง ๆ ได้วางรากฐานของการจัดการศึกษาในระดับนี้ โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญและการเจริญเติบโตของเด็กบุคคลเหล่านี้ได้ตระหนักถึงปัญหาของการอบรมเลี้ยงดู และการเรียนรู้ของเด็ก คัดลอกจนความเข้าใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กเป็นปัจจัยสำคัญ บุคคลที่ควรกล่าวถึงในวงการศึกษาระดับอนุบาลที่นับว่าเป็นผู้บุกเบิกนั้นได้แก่ เจ.เอ. คอมมิเนียส (J.A. Comenius) เจ.เจ. รูสโซ (J.J. Rousseau) ฟรีดริช เฟร็อบเอล (Friedrich Froebel) มาเรีย มอนเตสซอรี (Marie Montessori) จอห์น ดีวีย์ (John Dewey) และ จีน โจฮัน เปสตาลอสซี (Jean Johann Pestalozzi) บุคคลดังที่กล่าวชื่อก่อนนี้ได้ให้แนวคิดทางด้าน การเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่แรกเกิด การให้ความรู้แก่ทารกในระยะตั้งครรภ์ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และบทเรียนง่าย ๆ เช่น การให้เด็กได้รู้จักอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย คัดลอกจนสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ พืช และสัตว์ เป็นต้น การเรียนรู้ของเด็กในระยะนี้จะต้องไม่ให้ เป็นในลักษณะของการบีบบังคับ เพราะจะเป็นการทำลายธรรมชาติของเด็ก แต่จะมี

¹บรรจบพันธุ์ นวรัตน์ ณ อุษยา, "ครูอนุบาลจะนำเอาเอกลักษณ์ของชาติไทยมาสู่เด็กของเราได้อย่างไร," วารสารการศึกษาเอกชน 4 (มกราคม 2519): 28.

²กรมการพัฒนาชุมชน, แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (พระนคร: กรมการพัฒนาชุมชน, 2523), หน้า 1.

การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย การให้เด็กมีโอกาเล่นและสำรวจ
สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีประสบการณ์โดยตรง การให้ความรักและความเอาใจใส่ต่อเด็ก
แนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวยังสนับสนุนคุณค่าในการนำมา เป็นแนวทางในการ
จัดการศึกษาระดับอนุบาล โดยเฉพาะแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ ซึ่งเน้นให้ถือเอาเด็ก
เป็นศูนย์กลาง โดยให้มีบทบาทสำคัญในการเรียน¹

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต่างเล็งเห็นและตระหนักถึงความ
สำคัญของการศึกษา โดยถือว่าการศึกษาคือเป็นจุดมุ่งหมายที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า
ได้ในทุก ๆ ทาง รัฐบาลจึงได้พยายามเอาใจใส่ดูแลสนับสนุนและส่งเสริมกิจการทาง
การศึกษาของรัฐเป็นอย่างดี โดยถือว่าการศึกษาคือเป็นกิจการสำคัญอันดับแรกของรัฐ²
และถือ เป็นหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษา เพื่อให้ประชากรทุกคนมี เสรีภาพวิบุรณะ
ที่จะได้รับการศึกษา เพื่อเป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถในการประกอบ
อาชีพ สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้เป็นอย่างดี แต่ตามสภาพความเป็นจริง
ประเทศไทย เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด
เพื่อการพัฒนาอื่น ๆ ควบคู่กันไปกับการพัฒนาการศึกษาด้วย รัฐบาลจึงไม่สามารถ
จัดการศึกษาให้ทั่วถึงได้ เอกชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระในการจัดการศึกษา
ทุกระดับ³ จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนระหว่าง
ปีการศึกษา 2517-2521 พบว่า จากจำนวน โรงเรียนอนุบาลทั่วไปประเทศรัฐจัดการ
ศึกษาเพียงร้อยละ 38 ในขณะที่เอกชนจัดร้อยละ 62 หรือถ้าจะแยกกล่าวเฉพาะใน
กรุงเทพฯ พบว่า รัฐจัดร้อยละ 5 เอกชนจัดร้อยละ 95 และในภูมิภาครัฐจัดร้อยละ

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การจัดบริการศูนย์เด็กวัยก่อน
เรียน (พระนคร: เอรารวิถการพิมพ์, 2523), หน้า 113.

²สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2520, (พระนคร: โรงพิมพ์ศรีการเมือง, 2520), หน้า 6.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2520, หน้า 13.

48 เอกชนจัดร้อยละ 52¹ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เอกชนมีบทบาทสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาระดับนี้ เมื่อพิจารณาจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับต่าง ๆ จะเห็นว่า จุดมุ่งหมายและแนวนโยบายของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้เกิดความสับสนในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาระดับอนุบาล เนื่องจากเอกชนจัดการศึกษาระดับนี้เป็นส่วนใหญ่

ในปัจจุบันคนทั่วไปให้ความนิยมและเล็งเห็นความจำเป็นของการศึกษาระดับอนุบาลเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากเห็นประโยชน์ของการศึกษาและเป็นการผ่อนคลายในเรื่องการดูแลเด็กด้วย แต่เดิมนั้น เศรษฐกิจของประเทศไทยยังดีอยู่ บิดาท่างานนอกบ้านหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนมารดาอยู่ดูแลบ้าน อบรมเลี้ยงดูลูก ๆ จึงอบอุ่นที่ได้อยู่กับมารดาตลอดเวลา แต่ปัจจุบัน เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปค่าครองชีพสูงขึ้นประกอบกับสภาวะความจำเป็นอื่น ๆ บิดายังคงให้มารดาต้องทำงาน เพื่อช่วยเหลือครอบครัวด้วยเหตุนี้โรงเรียนอนุบาลจึงเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนอนุบาลเอกชน โรงเรียนเหล่านี้เมื่อเปิดขึ้นมาแล้วก็มีควาจำเป็นในเรื่องค่าใช้จ่ายมากนับตั้งแต่เงินเคื้อนครู คนงาน ตลอดจนการบริหารงานด้านอื่น ๆ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องเก็บค่าเล่าเรียน ค่าอาหารและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แยกต่างกันตามฐานะของการลงทุน ทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาประการหนึ่งคือ ความแตกต่างระหว่างโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน และจุดมุ่งหมายในการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนเด็ก แล้วแต่ว่าใครจะลงทุนมากน้อยกว่ากันเท่าใด ซึ่งเรื่องนี้ปรากฏว่า ไม่ค่อยได้รับความสนใจ และเอาใจใส่จากรัฐบาลมากเท่าใดนัก เนื่องจากถือว่า การศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาก่อนภาคบังคับ² แต่การศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาที่สำคัญมากที่สุด เพราะเป็นรากฐานของการศึกษาทุกระดับ นักการศึกษาหลายท่านก็ได้

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2522, หน้า 5 (อัครสำเนา).

² บุญจา แสงมณี, อดีตอาจารย์ชั้นพิเศษหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ และการฝึกหัดครู และอดีตนายกสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย, สัมภาษณ์ 12 เมษายน 2525.

ยอมรับความสำคัญของการศึกษาระดับนี้ อาทิ

เอกริทธิ์ ฌ ถกลาง กล่าวว่ "....เมื่อพิจารณาจะเห็นว่าการจัดการศึกษาก่อน 6 ขวบ หรือก่อนการศึกษาระดับบังคับมีความสำคัญต่อชาติ ถ้าจัดการเรื่องอบรมเลี้ยงดูก่อนวัยเรียนได้สำเร็จ จะเป็นเครื่องหมายประกันพื้นฐานที่ดีในการจัดการศึกษาช่วงต่อ ๆ มา"¹

สายสุริย์ จุติคุณ กล่าวสนับสนุนถึงความสำคัญของการศึกษาระดับอนุบาลไว้ว่า "....การศึกษาระดับนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าสามารถจัดประสบการณ์อันเป็นประโยชน์แก่เด็กได้"²

นโยบายของการจัดการศึกษาสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ก็ได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาล ดังที่ เฮเซล เอฟ. แก็บบาร์ด (Hazel F. Gabbard) กล่าวว่ "จากการเริ่มต้นที่ดีในโรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) และโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เป็นสิ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการศึกษาระดับประถม และถือว่าเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของระบบโรงเรียนในอเมริกา"³

จึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนอนุบาล เป็นโรงเรียนแรกที่จะสร้างเด็กเพื่อชีวิตในภายภาคหน้า นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเด็กได้รับการเริ่มต้นที่ดีแล้วหรือไม่เพียงใด ดังนั้น การจัดดำเนินการจึงต้องเป็นไปอย่างระมัดระวัง มีพ่อแม่เป็นจำนวนมากยังไม่เข้าใจธรรมชาติของเด็กที่นี้ หรือบางทีก็มีภารกิจมากมายจนไม่มีเวลาให้การอบรมสั่งสอนเด็กอย่างเพียงพอ โรงเรียนจึงเป็นแหล่งพักพิง แหล่งสุดท้ายในการ

¹เอกริทธิ์ ฌ ถกลาง, "แผนการศึกษาชาติ 2520 ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาก่อนวัยเรียน," หน้า 1 (อัครสำเนา).

²สายสุริย์ จุติคุณ, "การสร้างโรงเรียนอนุบาล," วิทยาสาร 24 (เมษายน 2516): 25.

³Hazel F. Gabbard, Status and Trends in Early Childhood Education: Those First School Years (New York: National Education Association, 1960), p.3.

ที่จะทำให้เด็กมีทัศนคติและอุปนิสัยที่พึงปรารถนา เป็นผล เมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพของประเทศ แต่เนื่องจากแต่ละโรงเรียนจะมีแนวการจัดดำเนินการที่แตกต่างกันออกไป แล้วแต่ว่ายึดถือปรัชญาหลักเป็นหลัก ปรัชญาทำหน้าที่เป็นมัลคูเทศก์นำทางในการจัดการศึกษา และมีอิทธิพลต่อการสอน การเรียนและการจัดประสบการณ์ในชั้นการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนมากที่สุด¹ ในการจัดดำเนินการของโรงเรียนอนุบาล เอกชน เจ้าของโรงเรียน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในโรงเรียนของตนตามแนวคิดของปรัชญาการศึกษาที่ยึดถืออยู่ ทำให้เกิดความสับสนในการจัดการศึกษาระดับนี้มากพอสมควร ผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษาถึงแนวความคิดในค่านปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อดูว่ามีปรัชญาการศึกษาเป็นไปในกลุ่มใด ยึดถืออะไร เป็นหลักของการดำเนินงาน และต้องการให้การศึกษาเป็นไปเพื่ออะไร ซึ่งผลการวิจัยนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดความเชื่อของผู้บริหารโรงเรียนด้วย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการศึกษาในระดับอนุบาล โดยส่วนรวม และอาจเป็นแนวทางในการจัดเตรียมประสบการณ์ให้แก่เด็กอนุบาลให้ เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อสำรวจแนวคิดทางค่านปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนใน เขตจังหวัดภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบแนวคิดทางค่านปรัชญาการศึกษาทั้งสามค่าน คือ จุดมุ่งหมายของการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร กับผู้บริหาร

¹ วิทยุ โสธร, วิเคราะห์ปรัชญาการศึกษาไทย เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษาไทย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 1 (อัครสำเนา).

โรงเรียนอนุบาล เอกชนจังหวัดอื่นซึ่งอยู่ใน เขตภาคกลาง

สมมติฐานในการวิจัย

ปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร กับผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนจังหวัดอื่นใน เขตภาคกลางมีแนวคิดทาง คำนปรัชญาการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะแนวคิดทางค่านปรัชญาการศึกษา 2 กลุ่ม เท่านั้นคือ ปรัชญาการศึกษากลุ่มอนุรักษนิยม (Conservative View) และปรัชญา การศึกษากลุ่มเสรีนิยม (Liberal View)
2. แนวคิดค่านปรัชญาการศึกษาทั้ง 2 กลุ่มที่จะศึกษา คือ
 - 2.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษา
 - 2.2 กระบวนการเรียนการสอน
 - 2.3 การบริหารโรงเรียน
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนใน เขตจังหวัดภาคกลาง ซึ่งแบ่งออกเป็นจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 306 คน และ จังหวัดอื่นซึ่งอยู่ใน เขตภาคกลาง จำนวน 56 คน
4. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนในเขต จังหวัดภาคกลาง ซึ่งแบ่งออกเป็น
 - จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 - จังหวัดอื่นซึ่งอยู่ใน เขตภาคกลาง
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวคิดทางค่านปรัชญาการศึกษากลุ่มอนุรักษนิยม และกลุ่มเสรีนิยม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน และวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนใน เขตจังหวัดภาคกลาง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 306 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนจังหวัดอื่นใน เขตภาคกลาง จำนวน 56 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจปรัชญาการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็นคำถาม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสำรวจสภาพโรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจแนวคิดทางค่านปรัชญาการศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอนุรักษนิยมและกลุ่ม เสรีนิยม

การสร้างแบบสำรวจได้มาจากการศึกษารวบรวมความรู้เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาและการอนุบาลศึกษา จาก ตำรา หนังสือ บทความ เอกสาร และผลการวิจัยต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตลอดจนสัมภาษณ์นักการศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการวางจุดมุ่งหมายและปรัชญาการศึกษาระดับอนุบาล แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาความตรงของแบบสำรวจ หลังจากนั้นนำแบบสำรวจไปให้ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนใน เขตจังหวัดภาคกลางที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ทดลองทำเพื่อหาค่าความเที่ยง

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลส่วนหนึ่งใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้นำส่งและเก็บคืนด้วยตนเอง แบบสำรวจที่ส่งไปทั้งสิ้น จำนวน 362 ฉบับ ได้รับคืนมา 298 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.32

4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) แล้วนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอเป็นตารางหาค่าความถี่ และร้อยละประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิด หมายถึง ความคิด ความเชื่อ หรือหลักในการดำเนินงานของบุคคล ที่มีต่อแนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาการศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอนุรักษนิยม และกลุ่มเสรีนิยม ทั้งในค่านิยมมุ่งหมายของการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารโรงเรียน

ปรัชญาการศึกษา หมายถึง หลักทฤษฎี หรือแนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาการศึกษา 2 กลุ่ม คือ อนุรักษนิยม และเสรีนิยม

อนุรักษนิยม (Conservative View) หมายถึง ปรัชญาการศึกษา กลุ่มอนุรักษนิยม เป็นปรัชญาการศึกษา กลุ่มที่เน้นเนื้อหาวิชาการสาระสำคัญต่าง ๆ เน้นมรดกทางวัฒนธรรมมากกว่ากิจกรรมและความรู้สมัยใหม่ ปรัชญาการศึกษา กลุ่มนี้ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษา 2 ลัทธิ คือ ลัทธิสาร์ตานิยม และลัทธิริ้นทรานิยม

เสรีนิยม (Liberal View) หมายถึง ปรัชญาการศึกษา กลุ่มเสรีนิยม